

Bijlage Ia

BELEIDSPLAN PASTORALE RAAD 2014-2017

ALGEMEEN

Onze gemeente staat bij velen bekend als warm, open en gastvrij. Wie wil weet zich veelal gekend en gezien. Indien nodig wordt naar mensen in het bijzonder omgezien. De kleinschaligheid van de gemeente bevordert dit alles in sterke mate. Daar wordt door allen groot belang aan gehecht. Vaak vindt het naar elkaar omzien plaats langs informele weg. Het koffie drinken na de kerkdienst vervult hierbij een belangrijke rol. Uiteraard is er een pastorale structuur nodig om te voorkomen dat er toch mensen tussen wal en schip vallen. Ook is het zaak om als gemeente attent te zijn en te blijven als het gaat om openheid naar buiten toe. Kleinschaligheid kan immers ook een zekere mate van introvertheid met zich mee brengen. De pastorale raad ziet hier een stimulerende rol voor zichzelf weggelegd.

Bepaalde groepen van mensen zijn niet altijd even goed in beeld. Hierbij gaat het m.n. om de middengeneratie (30-45 jarigen), met hun opgroeiende kinderen. Dit is een punt dat grote aandacht vraagt en zal vragen.

WIJKTEAMS

Onze gemeente is ingedeeld in drie wijken met elk een wijkteam: Berlicum (incl. alle gastleden), Rosmalen (m.u.v. de Groote Wielen) en de Groote Wielen. De leden van de wijkteams (contactpersonen) hebben meestal een aantal adressen waarmee regelmatig contact wordt onderhouden. Met de meeste adressen is het contact minder frequent. Tweemaal per jaar wordt men bezocht: in september als het nieuwe informatieboekje wordt overhandigd en in januari bij de actie Kerkbalans. De pastorale raad is nauw betrokken bij de organisatie van deze beide activiteiten. In verband daarmee worden contactpersonen en andere gemeenteleden gevraagd om mee te werken. Bij deze beide contactmomenten kunnen gemeenteleden altijd hun opmerkingen en/of vragen kwijt. Bij de envelop van de Aktie Kerkbalans gaat een briefje mee dat men kan invullen voor het geval dat men pastoraal bezoek op prijs stelt (van een contactpersoon, een ouderling of de predikant). Mocht men tussendoor contact willen hebben, dan kan men bellen met de pastoraal ouderling van de betreffende wijk of met de predikant. Mocht men behoefte hebben aan een intensiever contact dan kan men dat kenbaar maken bij de wijkouderling of predikant. Ook bestaat er de mogelijkheid om regelmatig bezoek te krijgen van een contactpersoon. In verband hiermee staan in elke Antenne de namen van de pastorale ouderlingen vermeld, met daarbij de uitnodiging om, indien gewenst, contact op te nemen. De pastorale ouderlingen coördineren het koppelen van een contactpersoon aan een gemeentelid. Het reguliere bezoekwerk wat door de predikant zelf gedaan wordt neemt veel tijd in beslag en zal gezien het minder aantal uren van de predikant moeten worden verminderd. Deze taak, met uitzondering van

het crisispastoraat, zal worden overgenomen door de pastoraal ouderlingen en/of contactpersonen. Willen we het reguliere bezoekerwerk zoals dat nu plaatsvindt, handhaven dan zal het aantal contactpersonen moeten worden vermeerderd. Het is ons streven om het bezoeken van gemeenteleden op dit peil voort te zetten mits daar vraag naar is. Het omzien naar elkaar neemt zoals eerder gezegd een belangrijke plaats in binnen onze gemeente.

Aan elk wijkteam is ook een diaken verbonden.

Voor de contactpersonen in onze gemeente wordt minstens eenmaal per jaar een toerustingavond gehouden. Tevoren wordt hier een thema voor afgesproken. Alle contactpersonen ontvangen een uitnodiging voor de avond, die informeel wordt besloten met een drankje.

Op de in 2014 gehouden toerustingavond was het onderwerp "euthanasie". Aan het slot van deze avond werd de conclusie getrokken dat dit onderwerp in de brede kring van onze gemeente aandacht moet krijgen. De pastorale raad heeft beloofd dit mee te nemen.

Voor de toerusting van de pastoraal ouderlingen kan een beroep worden gedaan op de gemeenteadviseur in onze regio Atie de Vos.

Ook met diverse instellingen in onze omgeving wordt pastoraal contact onderhouden: Mariaoord, Coudewater en de Binckhorst

Op dit moment vraagt het wijkteam van de Grote Wielen versterking. Er is een vacature ouderling pastoraat.

GROOTHUISBEZOEKEN

In principe wordt er tweemaal in de 3 jaar een serie van groothuisbezoeken gehouden. Deze vinden verspreid door de gemeente plaats, zowel in Berlicum als in Rosmalen. Plaats van samenkomst: bij gemeenteleden aan huis. Ook is er een spreiding in tijden: zowel overdag als 's avonds. Bij het kiezen van een onderwerp wordt meestal aangesloten bij het jaarthema. De pastorale raad organiseert de avonden, waarbij kan worden aangetekend dat op die avonden de predikant een actief aandeel levert. De belangstelling is echter niet altijd even groot te noemen. De vraag is gesteld of een fijnmaziger opzet van groothuisbezoeken zou kunnen leiden tot een grotere opkomst. Of moeten de groothuisbezoeken een geheel andere opzet (en ook naam) krijgen? Of zijn er in onze kerk te veel activiteiten waarbij het gevaar bestaat dat je met jezelf gaat concurreren? Daarover worden op dit moment (eind april 2014) de meningen van een aantal gemeenteleden gepolst.

Los van de door de pastorale raad opgezette groothuisbezoeken, draaide er in de Grote Wielen een oecumenische ontmoetingsgroep waar soortgelijke onderwerpen aan de orde kwamen als op het groothuisbezoek. Een bescheiden groep, die ongeveer 4x per jaar bij elkaar kwam. Oecumenisch van opzet, waarbij wel aangetekend moet worden dat de protestanten meestal verre in de meerderheid waren. Omdat deze bijeenkomsten een sterke overlap vertoonden met de gespreksgroep voor ouders van jonge kinderen (zie verderop) zijn deze tot nader orde opgeschort.

DOELGROEPEN

Naast het regelmatige of veelvuldige contact met gemeenteleden is er ook een aantal doelgroepen te onderscheiden die onder de verantwoordelijkheid van de pastorale raad vallen. In iedere vergadering van de pastorale raad passeren deze groepen in ieder geval kort de revue.

Nieuw-ingekomenen

Naast het gewone bezoekerwerk wordt er gericht aandacht gegeven aan de nieuw-ingekomenen. Hoe belangrijk kan het eerste contact zijn. Als het dan klikt... Voor nieuw-ingekomenen is het dan de vraag of zij een gastvrije gemeente zullen treffen waarin zij zich welkom weten. En voor onze gemeente of nieuwe leden zich uitgedaagd zullen weten zich in te zetten. Alle nieuw-ingekomenen ontvangen een blikje fair trade ananas. De ananas is wereldwijd het symbool van de gastvrijheid. Het nieuw-ingekomenen bezoekerwerk wordt gedaan door de pastoraal ouderlingen en een aantal daartoe aangestelde gemeenteleden. De predikant is hiervan vrijgesteld, specifieke gevallen buiten beschouwing gelaten (b.v. bezoek aan mensen die hun naam in het welkomstboek in de kerk schrijven). De verantwoordelijkheid voor het coördineren van dit bezoekerwerk ligt bij een van de pastoraal-ouderlingen. Gezien het belang van het eerste contact is voor het bezoeken van nieuw-ingekomenen een speciaal protocol opgesteld. Zie bijlage.

Gezinnen met opgroeiende kinderen

Al een heel aantal jaren draait er een enthousiaste kring van ouders van jonge kinderen (2-6 jaar). Uit deze kring is "Kerk op Schoot" voortgekomen, gericht op kinderen van dezelfde leeftijd: vijf maal per jaar een eigen dienst, afwisselend op een zaterdagmiddag en zondagmorgen. Kleine kinderen worden echter groot. Dit gegeven vormde de aanleiding om "Kerk voor jou" op te zetten, waarbij "Kerk op Schoot" is "vertaald" naar een oudere leeftijdsgroep (6-9 jaar). Dit heeft inmiddels binnen de gewone kerkdienst een plaats gekregen, waarbij goed overleg met de leiding van de kindernevendienst heeft plaats gevonden. Zie daarvoor elders in het beleidsplan van onze gemeente. Waar kinderen ouder worden dient zich weer een nieuwe potentiële groep van ouders van jonge kinderen aan. Het zal zaak zijn daar gericht op in te spelen opdat "Kerk op Schoot" draagvlak houdt.

Dertigers

Deze vormen een aparte doelgroep zij het dat er geen strikte leeftijdsgrenzen te trekken zijn. Veelal is er sprake van een geleidelijke overgang.

Uit eigen ervaring en uit ervaringen elders blijkt dat het lastig kan zijn deze leeftijdsgroep op een goede wijze te benaderen. Het gaat er in ieder geval niet in de eerste plaats om dat 30-ers betrokken zullen raken bij de kerkdienst. De beweging is allereerst andersom: de kerk die betrokken wil zijn bij de 30-ers, hun leefwereld, hun keuzes en dilemma's, hun geloof, twijfel, ongeloof, hun wijze van communiceren via de social media. Op dit gebied is overigens al geruime tijd een en ander gaande. Te denken valt aan de kring van ouders van jonge kinderen en het daaruit voortgekomen initiatief van Kerk op Schoot, met in het spoor daarvan Kerk voor jou(+).

Waar zou verder aan kunnen worden gewerkt? Naast de gespreksgroep voor ouders van jonge kinderen waar m.n. moeders aan mee doen is er een kookgroep van jonge vaders waarin al doende (kokend, samen etend) bepaalde tevoren afgesproken thema's onderwerp van gesprek zijn. Bij het gesprek over "30-ers en de kerk" werden de volgende belangrijke suggesties gedaan:

- aanknopingspunt is in vele gevallen de kinderen (doop, Kerk op Schoot, Kerk voor jou)
- een ad hoc project met het oog op een goed doel (met getalenteerde 30-ers?)
- samen koken&eten uitbreiden
- bezinningsplekken rond waarden en principes, daarvoor de rust nemen
- een (jaarlijkse?) familiedag (1 of 2x per jaar, met diverse activiteiten, verg. openluchtdienst)

Het is zaak om in de komende tijd het beleid inzake dertigers in nauw overleg met hen zelf toe te spitsen en uit te werken. Dit vraagt om een lange adem, creativiteit en openheid. Waar het aanknopingspunt gegeven is in de kinderen van jonge ouders zal er ook goed contact moeten zijn met de jeugdraad.

Ouderen

Ouderen worden in onze gemeente niet allereerst gezien als gemeenteleden die bijzondere zorg nodig hebben. Zij leveren immers vaak ook een actief aandeel in de opbouw van onze gemeente. Als contactpersoon, bij het beheer van onze kerk e.a. Gezien de positieve ervaringen die enkele jaren geleden zijn opgedaan met een groep rond het maken van een z.g. levensboek, zal bekeken worden of in de komende tijd opnieuw een dergelijke groep opgezet moet worden. Wellicht in een iets andere vorm?

75+-ers ontvangen met hun verjaardag een felicitatiekaart van onze gemeente die de zondag tevoren ter ondertekening in de kerk ligt.

Ook vanuit de diaconie gaat er een bijzondere zorg uit naar de ouderen, o.a. middels de seniorenbijeenkomsten (2 x per jaar) en de kerstattenties.

Zieken

Uiteraard is er voor zieken bijzondere aandacht. In het algemeen speelt daarbij de predikant een belangrijk rol (zie hieronder), in goed overleg met de betreffende pastoraal ouderling. Uiteraard kan ook een contactpersoon in deze een belangrijk aandeel leveren.

Dit alles geldt eveneens voor:

De rouwenden

Naast het persoonlijk contact kan ook ieder seizoen opnieuw bekeken worden in hoeverre het goed is een groep voor rouwverwerking op te zetten.

De passief geregistreerden

Eens in de twee jaar worden alle adressen van wie passief staan geregistreerd met een laagdrempelige brief benaderd. Dit als teken van leven van onze kant, in afwachting van een eventuele reactie. In de komende vijf jaar zal dat in september 2014, 2016 en 2018 plaatsvinden.

BIJZONDERE VORMEN VAN PASTORAAT EN DE PREDIKANT

Het crisispastoraat valt in het bijzonder onder de verantwoordelijkheid van de predikant. Hierbij kan gedacht worden aan situaties van ernstige ziekte en stervensbegeleiding, rouwpastoraat, relationele problemen tot en met echtscheiding, psychische problemen, het begeleiden van mensen die een ernstige levenservaring hebben meegemaakt, wie in aanraking komt met justitie, en de "nasleep" van een en ander. Zo nodig kan worden doorverwezen naar professionele hulp. Ook behoort het pastoraat rond doop en huwelijk tot zijn taken. In al deze bijzondere situaties is er een goed contact met de betreffende wijkouderling en/of contactpersoon.

ONDERLINGE CONTACTEN IN DE GEMEENTE. DE ZOMERBEZOEKMAND

In de zomer van 2012 is de zomerbezoekmand geïntroduceerd. Het kostte enige moeite voor een ieder helder had waar het om ging. Maar het resultaat stemde tot tevredenheid en de reacties waren positief. De zomerbezoekmand heeft inmiddels een vaste plaats in onze gemeente gekregen.

Hoe gaat dit in zijn werk? Enkele weken voor aanvang van de zomervakantie ontvangt men bij de ingang van de kerk tegelijk met de orde van dienst een klein kaartje. Dat kan men invullen (naam, adres, telefoonnummer) en in de zogenaamde "zomerbezoekmand" doen (staat bij de ingang van de kerk). Na afloop van de kerkdienst (of de week daarop) kan men een kaartje uit dezelfde mand trekken. Ook op dat kaartje staat een naam, een adres en telefoonnummer. Het is de bedoeling dat men binnen twee weken contact opneemt met degene die daarop staat vermeld om hem of haar uit te nodigen voor een bezoek. Maar ook het eigen kaartje wordt getrokken. Dat betekent men ook zelf gebeld zal worden. Men krijgt dus niet alleen bezoek, maar gaat ook op bezoek. Zo kunnen verrassende contacten ontstaan.

OPEN HUIS PASTORAAT.

In 2013 heeft een gemeentelid het initiatief genomen om gedurende de zomermaanden (mei t/m september) op één ochtend in de maand het huis open te stellen. Het doel was om elkaar op informele wijze te ontmoeten bij een kopje koffie of thee tijdens de rustige zomermaanden met weinig activiteiten. Aan deze koffieochtenden was geen thema verbonden. Dit is georganiseerd zonder bemoeienis van de pastorale raad. Deze ochtenden werden druk bezocht door veel ouderen die juist in deze (vakantie)maanden meer alleen zijn. We hopen dat dit initiatief ook de komende jaren zal worden voortgezet. We zijn hierbij wel afhankelijk van de inzet van de initiatiefnemer(s). De pastorale raad vindt het niet primair haar taak om dit te organiseren maar kan het initiatief eventueel wel ondersteunen.

DE PASTORALE RAAD IN VERGADERING BIJEEN

De pastorale raad komt ongeveer 4x per jaar bij elkaar om bovengenoemde zaken langs te lopen, zo nodig te coördineren en initiatieven te ontwikkelen. Van daaruit wordt gerapporteerd naar de kerkenraad. De pastorale raad wordt voorgezeten door de predikant.

NIEUWE PLANNEN

Voor de komende vier jaar zullen nieuwe plannen ontwikkeld worden m.b.t.

1. groothuisbezoeken: het zoeken naar een nieuwe opzet die uiterlijk 2015/2016 zal worden georganiseerd;
2. de "dertigers". Intensivering van bestaande activiteiten in de lijn van de door hen zelf gedane suggesties (zie hierboven). Dit zal in nauw overleg met henzelf plaats vinden. Daartoe zal er in september 2014 een stuurgroep in het leven geroepen worden waar m.n. dertigers deel van uitmaken.
3. Het gemeentebreed aan de orde stellen van het onderwerp "euthanasie" (2015).

Daarnaast zijn enkele bijzondere aandachtspunten te noemen:

1. versterking van het wijkteam van de Grootte Wielen (i.h.b. vacature ouderling)
2. het aandachtig volgen van het zg. "Open huis pastoraat"
3. het bekijken van de mogelijkheid van het opzetten van een nieuwe groep rond een levensboek (o.i.d.)

Vastgesteld in de kerkenraadsvergadering van 30 juni 2014

De voorzitter:

De scriba:

S. Middelkamp

J.E. Bosch-Versteeg

Bijlage: Protocol nieuw-ingekeomen (25 april 2014)

1. Aris Lourens geeft aan Elly van Tuijl de nieuw-ingekeomenen door. Elly verdeelt per email de adressen over:
Berlicum en gastleden: Ruurdje van Poppel en Jitske Dijkstra (zij overleggen onderling)
Rosmalen: Elly van Tuijl, Piet Roose en Tanja Mandersloot (TMandersloot@ziggo.nl)
Grote Wielen: Grietje Dekens en Marianne van der Lelie (mvanderlelie@versatel.nl)

2. Binnen 1 maand dient het nieuwe gemeentelid te worden bezocht. Hierbij wordt overhandigd:

- een blikje fairtrade ananas (te verkrijgen bij Elly (koopt deze bij Jumbo, rekening naar de diaconie), enkele ex. aanwezig in de kerk (kast consistorie)
- de welkomstfolder (idem, Piet Vliegenthart maakt ze eventueel even bij)
- een recente Antenne (idem, Elly krijgt een aantal ex. van Mees)
- het informatieboekje (bij duidelijke belangstelling, in sept. blijven er altijd over)

Noteer als dat kan emailadres en telefoonnummer van nieuw-ingekeomene.

Als de desbetreffende persoon niet thuis is een kaartje achterlaten met naam, tel. nr., e-mail-adres etc. en een tijdstip waarop je weer langskomt.

Is men ook bij een tweede keer niet thuis doe dan het "informatiepakket" met weer een kaartje in de bus. Het initiatief tot nader contact ligt nu bij de nieuw-ingekeomene zelf.

3. Maak een verslag voor jezelf en stel eventueel (naar eigen inzicht) de Pastorale Raad hiervan (schriftelijk of mondeling).

Indien nodig wordt de nieuw-ingekeomene gekoppeld aan een contactpersoon. Dit wordt in de pastorale raad bekeken.

4. In geval de bezochte te kennen geeft kerkelijk meelevend te willen zijn, kan aan het College van Kerkrentmeesters (Ilona van Pijpen, Ilona@familievp.nl) gevraagd worden deze persoon reeds voor de Kerkbalans te benaderen en niet te wachten tot de volgende algemene aktie.

Tips voor het eerste contact:

- Jezelf voorstellen en de persoon welkom heten namens de kerk.
- Het materiaal geven (N.B. Antenne: abonneren!)
- Afhankelijk van de reactie kan een volgend gesprek volgen, hiervoor een afspraak maken.
- Aankondigen volgend contact vanuit de kerk bij het brengen jaarboekje of kerkbalans
- Naam etc. achterlaten